

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՋՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

_____ Պատմության _____
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ֆ.Վ. Մովսիսյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 9

« 23 » հունվարի, 2024 թ.

Պ/Բ-007- ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 022201.00.6 - ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 022201.01.6 - ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ _____ պատմության _____
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ _____ առկա _____
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ _____ առկա 4-րդ կուրս, 8-րդ կիսամյակ _____
հեռակա 4-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ _____

Դասախոս _____ Յուրիկ Դուլյան _____
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե yura.ghulyan@mail.ru

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Հայոց պատմություն» դասընթացը կարևորվում է պատմության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 022201.01.6 - Պատմություն կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայոց պատմության նորագույն շրջանի կարևորագույն իրադարձություններին:

1. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքները պատմության վերաբերյալ:
2. Ուսանողներին սովորեցնել գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
3. Նախապատրաստել մանկավարժական հետագա գործունեության:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Հայոց պատմություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների տեսական գիտելիքների, կարողությունների ու հմտությունների առկայությունը հայոց պատմության նախորդ փուլերի վերաբերյալ:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունքները

«Հայոց պատմություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. Գիտելիք և իմացություն

Ա1. Պատմագիտության բովանդակության, զարգացման փուլերի, պատմության իմաստի և նշանակության իմացություն, ազգային և համաշխարհային պատմագիտական հայեցակարգերի և պատմական գործընթացների հիմնարար և ժամանակակից հասկացությունների, տեսությունների ու մեթոդների իմացություն,

Ա2. Հայոց և համաշխարհային պատմության ընթացքի, փուլերի, կարևորագույն իրադարձությունների, համաշխարհային պատմական մտքի, պատմական առանձին

դպրոցների և ուղղությունների ներկայացուցիչների պատմագիտական հայացքների և հիմնական գաղափարների, ավանդական և նոր տեսությունների իմացություն,

Ա3. Պատմական սկզբնաղբյուրների, նրանց պարունակած փաստերի վավերականության ստուգման մեթոդների իմացություն,

Ա4. Հայաստանի հարակից երկրների պատմության, հայ-ադրբեջանական, հայ-վրացական, հայ-թուրքական, հայ-իրանական, հայ-ռուսական հարաբերությունների իմացություն, հարևան երկրների՝ տարածաշրջանային զարգացումներում ու միջազգային քաղաքականության մեջ ունեցած դերի ու նշանակության ընկալում,

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Բ1. Կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառելով՝ պատմական իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, պատմական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու կարողություն,

Բ2. Պատմության վերաբերյալ բազմաբնույթ գիտելիքների համակարգման և տեսական վերլուծության, սեփական դիրքորոշումը փաստարկելու և ինքնուրույն հետևություններ անելու կարողություն,

Բ3. Ուսուցման և դաստիարակության ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառման կարողություն, մանկավարժական հմտություններ:

Գ. Հաղորդակցման, ՏՀՏ և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

Գ1. Գրավոր և բանավոր խոսքը տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպելու, իր աշխատանքը գիտական հիմունքներով կազմակերպելու կարողություն,

Գ2. Անհրաժեշտ տեսություններ, մեթոդներ և ժամանակակից գործիքակազմ գործնականում կիրառելու կարողություն, այդ թվում՝ տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ՝ մասնագիտական ոլորտում խնդիրների վերաբերյալ դիրքորոշում արտահայտելու կամ խնդիրներին նպաստող հիմնարար գործոնները վերլուծելու և աշխատանքը դյուրացնելու նպատակով,

Դ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Դ1. Ընթացիկ իրադարձություններն ու գործընթացները և անցյալի ու ներկայի փոխհարաբերությունները գնահատելիս քննադատական և ինքնաքննադատական մտածողություն դրսևորելու ունակություններ,

Դ2. Պատմության վերաբերյալ գիտելիքներն ու արդյունքները համադրելու և պատմագիտական գիտելիքի միջազգային չափանիշներին և չափորոշիչներին համապատասխանեցնելու, ինչպես նաև պատմագիտական գիտելիքի միջազգային

ձեռքբերումները տեղայնացնելու և տեղական (ազգային) առանձնահատկությունների հետ համադրելու կարողություն,

Դ3. Մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելիս և լուծումներ առաջադրելիս ստեղծագործական մոտեցում ցուցաբերելու, ինչպես նաև նոր իրավիճակներին համապատասխան որոշումներ կայացնելու և սովորելու կարողություն:

Դ4. Գիտելիքների և կարողությունների բավարար մակարդակ՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում «Պատմություն» մասնագիտությամբ ուսումը շարունակելու համար:

Ե. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն

Ե1. Պատմաբանի մասնագիտական և էթիկական պատասխանատվության գիտակցելու և հանրային գործընթացների վրա հետազոտական արդյունքների հիման վրա կատարվող որոշումների ազդեցությունը ընկալելու կարողություն:

Ե2. Ազգի և պետության հանդեպ անձնական պատասխանատվություն ստանձնելու, իր գործունեությամբ ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը նպաստելու կարողություն:

Ե3. Ունակ է իր կրթական պահանջմունքները բացահայտելու և հետագա ուսումնառության վերաբերյալ ինքնուրույն որոշում կայացնելուն:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

«Հայոց պատմություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում, դպրոցում, արխիվում, թանգարանում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և պատմության ուսումնասիրման բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	38	
Գործնական աշխատանք		
Մեմինար պարապմունք	14	
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	68	
Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ընթացիկ քննություն	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները.

- Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. Դասավանդման մեթոդներն են՝ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք,

5. Ուսումնառության մեթոդներն են՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապլունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Հայկական անկախ պետականության ստեղծումը	2				
2.	Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը	2				
3.	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը	2				
4.	Հայկական հարցը 1919-1920 թթ..	4				
5.	Պայքար Զանգեզուրի և Լեռնային Ղարաբաղի համար 1918 - 1921թթ.		2			
6.	Խորհրդային Հայաստանը 1920–1922թթ.: Խորհրդային Հայաստանի ներքին դրությունը	4				
7.	Խորհրդային Հայաստանը Նեպի տարիներին	2				
8.	Խորհրդային Հայաստանի ինդուստրացումը	2				
9.	Կոլեկտիվացման քաղաքականությունը	2				
10.	Հասարակական-քաղաքական կյանքը	2				

11.	Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1920-1941թթ.		2			
12.	Հայկական սփյուռքը 1920–1941թթ.		2			
13.	Հայ ժողովուրդը Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին (1941–1945թթ.)	2				
14.	Խորհրդային Հայաստանը 1946–1991թթ.	2	2			
15.	Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1945-1991թթ.		2			
16.	Սփյուռքը 1946–1991 թվականներին		2			
17.	Հայաստանի Հանրապետությունը (1991-2020թթ.)	2				
18.	Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը	2				
19.	Հայաստանի Հանրապետության միջազգային դրությունը և արտաքին քաղաքականությունը	2				
20.	Հասարակական-քաղաքական կյանքը	2				
21.	Հայկական սփյուռքը 1991–2020թթ.	2				
22.	Լեռնային Ղարաբաղը (1991-2022թթ.) Ադրբեջանա-Ղարաբաղյան պատերազմը	2	2			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ 38+14		38	14			

10. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան	2010
2.	Ավետիսյան Հ.Ա., Հայկական հարցը 1918թ., Երևան	1997
3.	Գալոյան Գ.Ա., Հայաստանը և մեծ տերությունները 1917–1923թթ., Երևան	1999
4.	Զոհրաբյան Է.Ա., 1920թ. թուրք-հայկական պատերազմը և տերությունները, Երևան	1997
5.	Միմոնյան Ա.Հր., Զանգեզուրի գոյամարտը, Երևան	2000
6.	Միմոնյան Հր.Ռ., Անդրանիկի ժամանակը, գիրք 1-2, Երևան	1996
7.	Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան	1993
8.	Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ	1968
9.	Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության և սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում (1828-1923թթ.): Պրոֆ. Ջ. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ,	1972
10.	Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Երևան	1990
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Հայոց պատմության հիմնահարցեր, Երևան	2000
2.	Հայաստանի անկախության հռչակումը և իշխանության կենտրոնական մարմինների ձևավորումը 1918թ. մայիս-հուլիս, փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու, Երևան	2009
3.	Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան	2010
4.	Նասիբյան Ա., Բրիտանիան և Հայկական հարցը 1915–1923թթ., Բեյրութ	1994
5.	Սասունի Կ., Մայիսյան խռովությունները և թաթարական ապստամբ շրջանները, Բեյրութ	1968
6.	Սասունի Կ., Փետրվարյան ապստամբությունը, Բեյրութ	1970
7.	Կարո Սասունի, Հայ-թուրքական պատերազմը 1920թ., Բեյրութ	1969

8.	Ուլուբաբյան Բ.Ա., Արցախի պատմությունը (սկզբից մինչև մեր օրերը),	1985
9.	Հարությունյան Հ.Մ., Լեռնային Ղարաբաղը 1918–1921թթ.	1997
10.	Ջոհրաբյան Է.Ա., Ազգամիջյան կռիվները Երևանի նահանգում 1919թ.,	1990
11.	Ջոհրաբյան Է.Ա., Նախիջևանյան հիմնահարցը և Հայաստանի «դաշնակիցները» (1918թ. դեկտեմբեր–1920թ. ապրիլ), Երևան	2000
12.	Փիրումյան Ռ., Հայաստանը ՀՀԴ-Բոլշևիկ հարաբերությունների ոլորտում (1917-1921), Երևան	1995
13.	Մելիքսեթյան Հ.ՈԻ., Հայրենիք-սփյուռք առնչությունները և հայրենադարձությունները (1920–1980թթ.), Երևան	1985
14.	Հ. Սարգսյան, Բրեստից մինչ՝ Մուղրոս, Եր՝ան	1989
15.	Ջոհրաբյան Է., Սովետական Ռուսաստանը ՝ հայ-թուրքական հարաբերությունները (1920-1922թթ.), Եր՝ան	1979
16.	Ջոհրաբյան Է., Սովետական Ռուսաստանը ՝ հայ-իրանական հարաբերությունները (1920-1922թթ.), Եր՝ան	1985
17.	Սիմոնյան Հր., թուրք-հայկական հարաբերությունների պատմությունից, Եր՝ան	1999
18.	Քառյան Ս., Հայաստանի միջազգային դրությունը ՝ արտաքին քաղաքականությունը 1918-1923թթ., Եր՝ան	2005
19.	Ղուլյան Յու., Հայաստան-Ադրբեջան հարաբերությունների պատմությունից (1918-1920թթ.), Եր՝ան	2009
20.	Եսայան Ա., Հայաստանի միջազգային իրավական դրությունը 1920-1922թթ., Եր՝ան	1967

21.	Քաջագնունի, Հայաստանի հանրապետություն, Եր՞ան	1983
22.	Մարյան Զ., Երեք դաշնագրեր, Բեյրութ	1979
23.	Հովհաննիսյան Ռ., Հայաստանի Հանրապետություն, հ.Ա, Բ, Գ, Դ, Երևան	2005
24.	Խաչատրյան Կ.Հ., Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922թթ., Եր՞ան	2007
25.	Սահակյան Տ., Ցավալի պայմանագրեր, Երևան	2005
26.	Ազատյան Հ., Բախտորոշ պայմանագրեր, Երևան	2002
27.	Կարապետյան Մ., Հայաստանը 1912-1920թթ., ուսումնական ձեռնարկ բուհերի համար, Երևան	2003
28.	Գանգրունի Հ., Հայաստանը 1920-1921 և միջազգային դիվանագիտությունը, Պեյրութ	1986
29.	Աբրահամյան Հ., Արցախահայության հասրակական –քաղաքական կյանքը և Արցախի թեմը 1901-1933, Էջմիածին	2009
30.	Աբրահամյան Հ., Մարտնչող Արցախը 1917-2000, Գիրք Ա, Բ, Երևան	2003
31.	Ահարոնյան Ա., Սարդարապատից մինչև Սևր և Լոզան քաղաքական օրագիր, Բոստոն	1943
32.	Անանյան Լ., Սովետական Հայաստանի ինդուստրիալ զարգացումը նախապատերազմյան շրջան	1979
33.	Աղայան Ա., Հայ կերպարվեստի զարգացման ուղիները 19-20դդ., Երևան	2009
34.	Ասրյան Ա., Արամ Մանուկյան, կյանքը և գործը, Երևան	2005
35.	Ավագյան Վ., Խորհրդային Հայաստանի քիմիական արդյունաբերության զարգացման պատմությունը 1927-1980թթ., Երևան	1983
36.	Ավետիսյան Հ., Վիրաբյան Ա., Հարությունյան Կ., Գրիգոր Հարությունյանի կյանքն ու գործը, Երևան	2000
37.	Արամ մանուկյան. Ազգային և պետական գործիչը հողվածների ժողովածու, Երևան	2010
38.	Արզումանյան Մ., Նանսենը և Հայաստանը, Երևան	1986
39.	Բաբայան Ա., Էջեր Հայաստանի անկախության պատմությունից, Գահիրե	1959
40.	Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան	2006

41.	Ղազախեցյան Վ., Սովետական Հայաստանի գյուղացիական պատմությունը 1920-1929թթ., , Երևան	1975
42.	Ղազախեցյան Վ., Հայաստանի կոլտնտեսային գյուղացիության պատմությունը 1929-1937թթ., Երևան	1978
43.	Պետրոսյան Տ., Պետական իշխանության մարմինների կազմավորումը Սովետական Հայաստանում 1920-1923թթ., Երևան	1986
44.	Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան	2007
45.	Օհանջանյան Բ., Սովետական Հայաստանը ժողովրդական տնտեսության վերականգնման ժամանակաշրջանում 1921-1925թթ., պատմագրական ակնարկ, Երևան	1982
46.	Ոսկերչյան Պ., Սովետական Հայաստանի արդյունաբերությունը 1920-1940թթ., Երևան	1965
47.	Հարությունյան Կ., Հայ ժողովրդի մասնակցությունը երկրորդ համաշխարհային պատերազմին 1939-1945թթ., Երևան	2001
48.	Մնացականյան Ա., Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմում 1941-1945թթ., Երևան	1954
49.	Ղազախեցյան Վ., Հայ պարտիզանները, Երևան	2004
50.	Գեղամյան Գ., Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը 1945-1990-ական թթ., Երևան	1994
51.	Ամիրյան Ա., Փոփոխություններ Սովետական հասարակության սոցիալական կառուցվածքում, Երևան	1973
52.	Մելքոնյան Էդ., ՀԲԸՄ, Երևան	2005
53.	Անանյան Լ., Հայկական ՍՍՀ արդյունաբերությունը զարգացած սոցիալիզմի ժամանակաշրջանում, Երևան	1982
54.	Հակոբյան Թ., Խորհրդային Հայաստանի քաղաքները, Երևան	1977
55.	Հարությունյան Վ., Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան	1992
56.	Հարությունյան Բ., Հայ սովետական թատրոն, Երևան	1985
57.	Թամրազյան Հ., Սովետական գրականության պատմություն, Երևան	1980
58.	Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը վերակառուցումից մինչև անկախություն, համառոտ ակնարկ, Երևան	1992

59.	Ավետիսյան Ա., Հայոց ազգային բանակ, Աբովյան	2001
60.	Խաչատրյան Հ. Հայաստանի Հանրապետության առաջին սահմանադրությունը, Երևան	1997
61.	Մինասյան Է., Սոցիալ-տնտեսական վերափոխումները հայաստանի Հանրապետությունում 1990-2003թթ., Երևան	2003
62.	Աբրահամյան Հ., Արցախյան գոյամարտը, Երևան	1991
63.	Աբրահամյան Հ., Մարտնչող Արցախը, 1917-2000, գիրք Գ 1985-2000, Ստեփանակերտ	2007
64.	Հարությունյան Մ., Արցախյան պատերազմի սկիզբը և Շուշիի ազատագրումը, Երևան	2000
65.	Դալլաքյան Կ., Հայ սփյուռքի պատմություն, Երևան	1998
66.	Մելքոնյան Է., Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը Խորհրդային Հայաստանում, 1923-1937թթ., Երևան	1999
67.	Արշակյան Ա., Արցախյան գոյապայքար, Երևան	2004
68.	Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ, 1988-1994թթ., հանրագիտարան, Երևան	2004
69.	Վարդանյան Հ., Շուշիի ազատագրումը, Երևան	2007
70.	Ուլուբաբյան Բ., Արցախյան գոյապայքարը, Երևան	1994
71.	Հարությունյան Կ., Հայկական ազգային գորամիավորումները 1918-1945թվականներին, Երևան	2002
72.	Հարությունյան Կ., Մարշալ Բաղրամյան, Երևան	1997
73.	Հարությունյան Ա., Խորհրդային Միության ծովակալ Ի.Իսակով, Երևան	1975
74.	Վիրաբյան Ա., Հայաստանը Ստալինից մինչև Խրուշչով. հասարակական –քաղաքական կյանքը 1945-1957, Երևան	2001
75.	Деборин Г.А., Советская внешняя политика в первые годы существования советского государства, 1917-1920гг., М.,	1951
76.	Борьян Б., Армения, международная дипломатия и СССР, ч. 2, М.	1929
77.	Документы внешней политики СССР, т. 1., М.,	1959

78.	Туманян М., Дипломатическая история Республики Армения 1918-1920гг., , Ереван	2012
79.	Аркомед С.Т., Материалы по истории от падения Закавказья от России, Тифлис,	1976
80	История внешней политики СССР под ред. А.А. Громыко и Б.Н. Понемарева, ч. I, 1917-1945, М.	
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն
1.	Հայկական անկախ պետականության ստեղծումը	Ներկայացնել ՀՀ հռչակումը: Բաթումի պայմանագիրը: Հայկական պետականության կազմակերպումը: Պետական կարգը: Իշխանության մարմինների ստեղծումը. Խորհրդարան, նախարարների խորհուրդ, դատարան: Բանակը:	2	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Ավետիսյան Հ.Ա., Հայկական հարցը 1918թ., Երևան, 1997, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Հայաստանի անկախության հռչակումը և իշխանության կենտրոնական մարմինների ձևավորումը 1918թ. մայիս-հուլիս, փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու, Երևան, 2009
2.	Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը	Ներկայացնել քաղաքական կուսակցությունները: ՀՀ սահմանների ընդարձակումը: ՀՀ ճանաչումը և դիվանագիտական կապերը: Թուրք-թաթարական խռովությունները: Խռովությունների ճնշումը: 1920թ. մայիսյան ապստամբությունը:	2	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Ավետիսյան Հ.Ա., Հայկական հարցը 1918թ., Երևան, 1997, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Եր՞ան, 1990, Սատունի Կ., Մայիսյան խռովությունները և թաթարական ապստամբ շրջանները, Բեյրութ, 1968 Ջոհրաբյան Է.Ա., Ազգամիջյան կռիվները Երևանի նահանգում 1919թ., Երևան,

				1998, Ղուլյան Յու., Հայաստան-Ադրբեջան հարաբերությունների պատմությունից (1918-1920թթ.), Եր՞ան,2009
3.	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը	Ներկայացնել հարաբերությունները Քառյակ միության հետ: Մեծ տերությունների քաղաքականությունը Անդրկովկասում և Հայաստանում: Հայաստանի Հանրապետության ճանաչումը դե-ֆակտո: Հարաբերությունները Վրաստանի Դեմոկրատական Հանրապետության հետ: Ադրբեջանի Հանրապետության տարածքային հավակնությունները Հայաստանի նկատմամբ. Լեռնային Ղարաբաղ, Զանգեզուր, Նախիջևան, Շարուր-Դարալագյազ:	2	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Ավետիսյան Հ.Ա., Հայկական հարցը 1918թ., Երևան, 1997, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Եր՞ան, 1990, Ղուլյան Յու., Հայաստան-Ադրբեջան հարաբերությունների պատմությունից (1918-1920թթ.), Եր՞ան,2009, Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության " սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում (1828-1923թթ.): Պրոֆ. Ջ. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ, 1972, Քառյան Ս., Հայաստանի միջազգային դրությունը " արտաքին քաղաքականությունը 1918-1923թթ., Եր՞ան, 2005, Հովհաննիսյան Ռ., Հայաստանի Հանրապետություն, հ.Ա, Բ, Գ, Դ Երևան, 2005, Ահարոնյան Ա., Մարդարապատից մինչև Սևր և Լոզան քաղաքական օրագիր, Բոստոն, 1943, Туманян М., Дипломатическая история Республики Армения 1918-1920гг., , Ереван, 2012.
4.	Հայկական հարցը 1919-1920 թթ..	Ներկայացնել ՀՀ կառավարության գործունեությունը Հայկական հարցի լուծման ուղղությամբ: Հայկական հարցը Փարիզի խաղաղության կոնֆերանսում: Հայկական պատվիրակությունները Փարիզում, նրանց ծրագրերը, կոնֆերանսին ներկայացված հուշագիրը Միացյալ և Անկախ Հայաստանի վերաբերյալ: Հայկական հարցը Ման Ռեմոյի կոնֆերանսում: 1920թ. օգոստոսի 10-ի Սևրի պայմանագիրը: Միջազգային իրադրության կտրուկ փոփոխությունը: Սևրի պայմանագրի մերժումը քեմալական Թուրքիայի կողմից:	4	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Եր՞ան, 1990, Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության " սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում (1828-1923թթ.): Պրոֆ. Ջ. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ, 1972, Քառյան Ս., Հայաստանի միջազգային դրությունը " արտաքին քաղաքականությունը 1918-1923թթ., Եր՞ան, 2005, Հովհաննիսյան Ռ., Հայաստանի Հանրապետություն, հ.Ա, Բ, Գ, Դ Երևան, 2005, Ահարոնյան Ա., Մարդարապատից մինչև Սևր և Լոզան քաղաքական օրագիր, Բոստոն, 1943, Туманян М., Дипломатическая история Республики Армения 1918-1920гг., , Ереван, 2012.

5.	Խորհրդային Հայաստանը 1920–1922թթ.: Խորհրդային Հայաստանի ներքին դրությունը	Իշխանության մարմինների ստեղծումը: Հեղկոմները իշխանության բարձրագույն և տեղական մարմիններ: Ժողովրդական կոմիսարիատները: ՀՀ արտասահմանյան ներկայացուցիչների լիկվիդացումը: ՀՄԽՀ դիվանագիտական ներկայացուցիչները խորհրդային Ռուսաստանում, Ադրբեջանում, Վրաստանում, Պարսկաստանում, Թուրքիայում: ՀՄԽՀ տնտեսական քաղաքականությունը: Ռազմական կոմունիզմի քաղաքականությունը Հայաստանում և նրա հետևանքները: Հեղկոմների բնությունները: Քաղաքական կուսակցությունների գործունեության դադարեցումը: Բռնագրավումների քաղաքականությունը: Չանգվածային ձերբակալությունները: Հայկական բանակի սպայության աքսորը: Մտավորականության հալածանքները: Հեղկոմի քաղաքականությունը գյուղացիության նկատմամբ: 1921թ. Փետրվարյան ժողովրդական ապստամբությունը: «Հայրենիքի փրկության կոմիտեի» ստեղծումը և նրա գործունեությունը: 11-րդ Կարմիր բանակի ռազմական գործողությունները ապստամբների դեմ: Երևանի վերագրավումը: Փետրվարյան ապստամբության պարտության պատճառները:	4	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Սասունի Կ., Փետրվարյան ապստամբությունը, Բեյրութ, 1970, Ջոհրաբյան Է., Սովետական Ռուսաստանը “ հայ-իրանական հարաբերությունները (1920-1922թթ.), Երան, 1985, Ջոհրաբյան Է., Սովետական Ռուսաստանը “ հայ-իրանական հարաբերությունները (1920-1922թթ.), Երան, 1979, Պետրոսյան Ս., Պետական իշխանության մարմինների կազմավորումը Սովետական Հայաստանում 1920-1923թթ., Երևան, 1986, Խաչատրյան Կ.Հ., Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922թթ., Երան, 2007, Ղազախեցյան Վ., Հայ սպաների աքսորը 1920-1921թթ., ԲՀԱ, 2003, համար 2, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007
6.	Խորհրդային Հայաստանը ՆԷՊ-ի տարիներին 1921-1928թթ.	Ներկայացնել ՆԷՊ-ի կենսագործումը Հայաստանում: Տնտեսության վերականգնումը ՆԷՊ-ի հիմքի վրա: Պլանային համակարգը: Պարենհարկ: 1923թ. հողային	2	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Օհանջանյան Բ., Սովետական Հայաստանը ժողովրդական տնտեսության վերականգնման ժամանակաշրջանում 1921-1925թթ.,

		օրենսգիրքը: Հողաշինարարություն: Կոոպերացիայի ձևերը: Պետական տնտեսությունների ստեղծումը:		պատմագրական ակնարկ, Երևան, 1982, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007
7.	Խորհրդային Հայաստանի ինդուստրացումը	Ներկայացնել առաջին և երկրորդ հնգամյա պլանները: Արդյունաբերության նոր ճյուղերի ստեղծումը Հայաստանում: Էներգահամակարգի հետագա զարգացումը: Ինդուստրացման արդյունքները	2	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Ոսկերչյան Պ., Սովետական Հայաստանի արդյունաբերությունը 1920-1940թթ., Երևան, 1965, Ավագյան Վ., Խորհրդային Հայաստանի քիմիական արդյունաբերության զարգացման պատմությունը 1927-1980թթ., Երևան Ավագյան Վ., Խորհրդային Հայաստանի քիմիական արդյունաբերության զարգացման պատմությունը 1927-1980թթ., Երևան 1983
8.	Կոլեկտիվացման քաղաքականությունը	Ներկայացնել գյուղի սոցիալ-տնտեսական վիճակը 1920-ական թթ վերջին: Հացամթերումների ճգնաժամը: Հրաժարումը ՆԷՊ-ից և անցումը հարկադրական կոլեկտիվացման: Համատարած բռնի կոլեկտիվացումը: Կուլակաթափություն: Կոլեկտիվացման արդյունքները և հետևանքները:	2	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Ղազախեցյան Վ., Սովետական Հայաստանի գյուղացիական պատմությունը 1920-1929թթ., Երևան, 1975, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանի կոլտնտեսային գյուղացիության պատմությունը 1929-1937թթ., Երևան, 1978
9.	Հասարակական-քաղաքական կյանքը	Կոմունիստական կուսակցության մենիջիսանության հաստատումը: Անհատի պաշտամունքի ձևավորման օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ նախադրյալները: Ստալինյան կադրային քաղաքականությունը Հայաստանում: Բռնություններ պետական, կուսակցական, գիտական, զինվորական հասարակական գործիչների նկատմամբ: ՀԿ(բ)Կ ԿԿ 1937թ. Սեպտեմբերյան պլենումը: Զանգվածային բռնությունները: Հայաստանը միութենական հանրապետություն: ԽՍՀՄ	2	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Ղազախեցյան Վ., 1937-ը Հայաստանում, Երևան, 2004, Մանուկյան Ա., Քաղաքական բռնաձնշումները հայաստանում 1920-1953թթ., Երևան, 1999, Ստեփանյանց Ա., Հայ առաքելական եկեղեցին ստալինյան բռնապետության օրոք, Երևան, 1994

		<p>1936թ. Սահմանադրության ընդունումը: Անդրֆեդերացիայի լուծարումը: ՀԽՍՀ նոր Սահմանադրության ընդունումը: Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի ընտրությունները:</p>		
10.	<p>Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին /1941-1945թթ./</p>	<p>Ներկայացնել Ֆաշիստական Գերմանիայի հարձակումը Խորհրդային Միության վրա: «Բարբարոսի պլանը»: Հայաստանը ֆաշիստական Գերմանիայի և Թուրքիայի ծրագրերում: Հայ ժողովուրդը պատերազմի գործուն մասնակից: Հայկական ազգային դիվիզիաների (89-րդ, 390-րդ, 408-րդ, 409-րդ և այլն) կազմավորումը և նրանց մասնակցությունը Ղրիմի, Ստալինգրադի, Կովկասի համար մղված մարտերին: Տնտեսության վերակառուցումը պատերազմի պահանջներին համապատասխան: Հայ մարտիկները եվրոպական երկրների ազատագրման և Գերմանիայի ջախջախման համար մղված մարտերում: Հայ պարտիզանները: Խորհրդային բանակի հայ զորավարները: Խորհրդային միության հայ հերոսները: «Փառքի շքանշանի» հայ ասպետները: Ափյուռքի մասնակցությունը երկրորդ համաշխարհային պատերազմին: Միյուռքահայ հակաֆաշիստական կազմակերպությունները. «Հայ ազգային ճակատե-ը, «Խորհրդային Հայաստանի բարեկամների միությունը-ը: Միյուռքահայությունը Մայր հայրենիքի պաշտպանության</p>	2	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Հարությունյան Կ., Հայ ժողովրդի մասնակցությունը երկրորդ համաշխարհային պատերազմին 1939-1945թթ., Երևան, 2001, Մնացականյան Ա., Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմում 1941-1945թթ., Երևան, 1954, Ղազախեցյան Վ., Հայ պարտիզանները, Երևան, 2004,</p>

		<p>դիրքերում: Նյութական միջոցների հանգանակությունը Սփյուռքում խորհրդային բանակի համար: «Մասունցի Դավիթե և «Գեներալ Բաղրամյանե տանկային շարասյունները: Հայկական լեզեոնի կազմակերպումը: Դաշնակից երկրների զինված ուժերի հայ մարտիկներն ու սպաները:</p>		
11.	<p>Խորհրդային Հայաստանը 1946 - 1991թթ.</p>	<p>Ներկայացնել Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը 1946-1953թթ.: Արդյունաբերության վերակառուցման հիմնախնդիրները: Գյուղատնտեսության ծանր վիճակը: Ազգաբնակչության կենսամակարդակը: 1947թ. դրամական ռեֆորմը: 1950-ականթթ .սոցիալ-տնտեսական ռեֆորմները Գյուղատնտեսության ճգնաժամի խորացումը: Բարենորոգումներ գյուղատնտեսության բնագավառում: Փոփոխություններ պլանային համակարգում և ագրոկառուցվածքում: Տեղաշարժեր սոցիալական ոլորտում: Տնտեսական դժվարությունները և սոցիալական լարվածության ուժեղացումը: Միջոցառումներ տնտեսական բարենորոգումների ուղղությամբ: Տնտեսության կառավարման նոր մեթոդների որոնումը: Տնտեսությունը 1960-1985թթ.: Բրեժնևյան դեկալարության տնտեսական քաղաքականությունը: Երկարաժամկետ ծրագրերի ընդունումը: Արդյունաբերական նոր</p>	2	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Գեղամյան Գ., Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը 1945-1990-ական թթ., Երևան, 1994, Ամիրյան Ա., Փոփոխություններ Սովետական հասարակության սոցիալական կառուցվածքում, Երևան, 1973, Անանյան Լ., Հայկական ՄՍՀ արդյունաբերությունը զարգացած սոցիալիզմի ժամանակաշրջանում, Երևան, 1982, Ավագյան Գ., Խորհրդային Հայաստանի քիմիական արդյունաբերության զարգացման պատմությունից 1927-1980թթ., Երևան, 1983, Հակոբյան Թ., Խորհրդային Հայաստանի քաղաքները, Երևան, 1977,</p>

		<p>ճյուղերի հիմնումը: Փոփոխություններ գյուղատնտեսության բնագավառում: Տնտեսությունների բազմաճյուղությունը: Գյուղական տնտեսությունների խոշորացումը: Գյուղատնտեսության ճգնաժամը: Խորհրդային Հայաստանը վերակառուցման տարիներին;</p>		
12.	Հայկական սփյուռքը 1946-2012թթ.	<p>Ներկայացնել Սփյուռքահայ կենտրոնները: Չանգվածային հայրենադարձությունը երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո (1946-1970-ական թթ.) Սփյուռքի հասարակական- քաղաքական կյանքը: «Հայ բարեգործական ընդհանուր միությունը»-ը և բարեգործական մյուս հաստատությունները: «Ամերիկայի հայկական համագումարը»: Հայրենակցական միությունները: Չանգվածային հայրենադարձությունը 2-րդ համաշխարհային պատերազմից հետո(1946-1970-ական թթ.): Պայքար հայկական հարցի լուծման և ցեղասպանության ճանաչման համար: Սփյուռքը՝ հայոց պահանջատիրության կրող: Խորհրդային Հայաստան-Սփյուռք կապերը 1945-1991թթ. Սփյուռքահայ մշակույթը:</p>	2	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Գեղամյան Գ., Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը 1945-1990-ական թթ., Երևան, Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Գեղամյան Գ., Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը 1945-1990-ական թթ., Երևան, 1985, Արզումանյան Ս., Նանսենը և Հայաստանը, Երևան, 1986, Մելքոնյան Էդ., ՀԲԸՄ, Երևան, 2005</p>
13.	Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1945- 1991թթ.	<p>Ներկայացնել բարեփոխումները մշակույթի բնագավառում: Կրթությունը: Դպրոցը: Անցումը պարտադիր միջնակարգ կրթության: Տեխնիկումները: Պրոֆտեխնիկական</p>	2	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Հարությունյան Վ., Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան, 1992, Հարությունյան Բ., Հայ սովետական թատրոն, Երևան, 1985,</p>

		<p>ուսումնարանները: Բարձրագույն կրթությունը:</p> <p>Գիտությունը: Գիտությունների ակադեմիան (Վ.Համբարձումյան):</p> <p>Գիտահետազոտական կենտրոններն ու ուղղությունները: Հայ մաթեմատիկական դպրոցի ստեղծումը: Բյուրականի աստղադիտարանը: Կիբեռնետիկայի, էլեկտրոնիկայի զարգացումը: էլեկտրոնային օդակաձև արագացուցիչը (Ա.Ալիխանյան):</p> <p>Գիտաարտադրական խոշոր միավորումները:</p> <p>Հայագիտության հետագա զարգացումը: Հայագիտական ընդհարնացնող աշխատությունների ստեղծումը. «Հայ նոր գրականության պատմություն», «Հայ ժողովրդի պատմություն» և այլն: Հայկական սովետական հանրագիտարան:</p> <p>Գրականությունը: Խորհրդահայ գրականության ականավոր դեմքերը: Հայ գրականության դասականների, արևմտահայ և սփյուռքահայ գրողների երկերի հրատարակումը:</p> <p>Արվեստը: Երաժշտությունը:</p> <p>Թատրոնը: Կինոն: Կերպարվեստը: Ճարտարապետությունը:</p> <p>Արվեստի բնագավառի ականավոր ներկայացուցիչները:</p> <p>Հրատարակչական գործի ընդլայնումը: Պարբերական մամուլը: Ռադիոն և հեռուստատեսությունը:</p> <p>Գիտական ու մշակութային կապերը:</p>		<p>Թամրազյան Հ., Սովետական գրականության պատմություն, Երևան, 1980,</p>
14.	Հայաստանի հանրապետությունը	Ներկայացնել 1991թ. սեպտեմբերի 21-ի հանրաքվեն: Հայաստանի հանրապետության անկախության	4	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը

	1991 - 2022թթ.	<p>հոչակումը: 1991թ. հոկտեմբերի 16-ի նախագահական ընտրությունները և անցում կառավարման նախագահական համակարգի: Պետական կարգը, օրենսդիր, գործադիր և դատական մարմինների ստեղծումը: Բանակը: Հանրապետության խորհրդանիշները. զինանշան, դրոշ, օրհներգ: ՀՀ Սահմանադրությունը: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը</p>		<p>վերակառուցումից մինչև անկախություն, համառոտ ակնարկ, Երևան, 1992, Ավետիսյան Ա., Հայոց ազգային բանակ, Աբովյան, 2001, Խաչատրյան Հ. Հայաստանի Հանրապետության առաջին սահմանադրությունը, Երևան, 1997, Մինասյան Է., Սոցիալ-տնտեսական վերափոխումները հայաստանի Հանրապետությունում 1990-2003թթ., Երևան 2003</p>
15.	<p>Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը 1991 - 2020թթ. Ադրբեջանա-Ղարաբաղյան պատերազմները</p>	<p>Ներկայացնել ադրբեջանա-ղարաբաղյան պատերազմը: Ազգային խորհրդի կողմից ԼՂՀ անկախության հոչակումը, «Անկախության մասին հանրաքվեն»: ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի ընտրությունները ԼՂՀ պետական կարգը: Իշխանության մարմինների ստեղծումը: Բանակը: Անցում կառավարման նախագահական համակարգի: ԼՂՀ խորհրդանիշները.</p>	4	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Աբրահամյան Հ., Արցախյան գոյամարտը, Երևան, 1991, Աբրահամյան Հ., Մարտնչող Արցախը, 1917-2000, գիրք Գ 1985-2000, Ստեփանակերտ, 2007, Հարությունյան Մ., Արցախյան պատերազմի սկիզբը և Շուշիի ազատագրումը, Երևան, 2000, Բալայան Վ., Արցախի պատմություն, Երևան, 2002</p>

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Պայքար Զանգեզուրի և	Հայ-ադրբեջանական հարաբերությունները: Ադրբեջանի Հեղկոմի 1920թ. նոյեմբերի 30-ի	2	Բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն,

	<p>Լեոնային Ղարաբաղի համար 1918 - 1921թթ.</p>	<p>հեռագիրը Հայհեղկոմին Լ Ղ-ը, Ջանգեզուրը և Նախիջևանը Խորհրդային Հայաստանին միացնելու վերաբերյալ: Կովկասյան Բյուրոյի 1921թ. հունիսի 3-ի որոշումը ԼՂ մասին: ՀՍԽՀ ժողկոմխորհի 1921թ. հունիսի 12-ի դեկրետը ԼՂ Խորհրդային Հայաստանի անբաժան մաս հայտարարելու մասին: Կովկասյան Բյուրոյի հուլիսի 4-ի և 5-ի իրարամերժ որոշումները և Լեոնային Ղարաբաղի բռնակցումը Ադրբեջանին: Ջանգեզուրի գոյամարտը 1920–21թթ: Կարմիր բանակը Ջանգեզուրում: Հակախորհրդային ապստամբությունը 1920թ. հոկտեմբերին և Ջանգեզուրի ազատագրումը: Ջանգեզուրի առաջին համագումարը: Ինքնավար Սյունիքի հռչակումը: Գարեգին Նժդեհ: Ղարալագյազի գրավումը: Ջանգեզուրի երկրորդ համագումարը և Լեոնահայաստանի հռչակումը: Խորհրդային Հայաստանի և Ջանգեզուրի պատվիրակությունների բանակցությունները և դրանց ձախողումը: Կարմիր բանակի գործողությունները Ջանգեզուրում 1921թ. ամռանը: Ջանգեզուրի խորհրդայնացումը:</p>			<p>Երևան, 1993, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պաշտամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Եր՝ան, 1990, Ղուլյան Յու., Հայաստան-Ադրբեջան հարաբերությունների պատմությունից (1918-1920թթ.), Եր՝ան, 2009, Սիմոնյան Ա. Հր., Ջանգեզուրի գոյամարտը, Երևան, 2000, Սիմոնյան Հր.Ռ., Անդրանիկի ժամանակը, գիրք 1-2, Երևան 1996, Հովհաննիսյան Ռ., Հայաստանի Հանրապետություն, հ.Ա, Բ, Գ, Դ Երևան, 2005, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, . Հարությունյան Հ.Ս., Լեոնային Ղարաբաղը 1918–1921թթ., Երևան, 1997</p>
2.	<p>Հայկական սփյուռքը 1920-1941թթ.</p>	<p>Սփյուռքի ձևավորումը: Սփյուռքահայ կենտրոնները Մերձավոր արևելքի երկրներում, Արևմտյան Եվրոպայում, Ամերիկայում, Իրանում, Թուրքիայում, Խորհրդային Միությունում: Սփյուռքահայության սոցիալ-տնտեսական կացությունը: Մերձավոր Արևելքի ամերիկյան և անգլիական օգնության կոմիտեների գործունեությունը: Գաղթականության ներգրավումը ապաստանած երկրների տնտեսական կյանքում: Հասարակական-քաղաքական կյանքը: Սփյուռքահայ հասարակական-քաղաքական, ազգային-մշակութային և կրոնական կազմակերպությունները, կուսակցությունները. ՀԲԸՄ գործունեությունը (Պողոս Նուբար, Գաբրիել Նորատունկյան): Հայրենակցական միությունները: Կրկինկայի կաթողիկոսական աթոռի հաստատումը</p>	2	Բանավոր	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Մելիքսեթյան Հ.Ռ.Ռ., Հայրենիք-սփյուռք առնչությունները և հայրենադարձությունները (1920– 1980թթ.), Երևան, 1985 Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Արզումանյան Մ., Նանսենը և Հայաստանը, Երևան, 1977, Դավլաթյան Կ., Հայ սփյուռքի պատմություն, Երևան, 1998, Մելքոնյան Է., Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը Խորհրդային Հայաստանում, 1923-1937թթ., Երևան, 1999, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007,</p>

		<p>Անթիլիասում: Սփյուռքահայության պայքարը հայկական հարցի վերաբացման և ցեղասպանության ճանաչման համար: Հայրենիք-սփյուռք կապերը: Խորհրդային Հայաստանը և Սփյուռքը: Հայաստանի օգնության կոմիտեն (ՀՕԿ): Խորհրդային Հայաստանի ձեռնարկումները գաղթականության հարցի լուծման ուղղությամբ: Սփյուռքահայերի հայրենադարձությունը 1920-1936 թթ.: Սփյուռքահայ մշակույթը: Դպրոցը: Պարբերական մամուլը. Գրականությունը.</p>			
3.	Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1920-1941 թթ.	<p>Առաջին միջոցառումները մշակույթի բնագավառում: Մշակույթի կառավարման մարմինների ստեղծումը: Խորհրդային իշխանության վերաբերմունքը մտավորականության նկատմամբ: Խորհրդային կրթական համակարգի ձևավորումը: Անգրագիտության վերացմանն ուղղված միջոցառումներ: ԵՊՀ ստեղծումը: Պետական կոնսերվատորիան: Մասնագիտական բուհերի հիմնումը: Գիտահետազոտական 1-ին կենտրոնները: ԽՍՀՄ ԳԱ հայկական մասնաճյուղը: Բնական և հասարակական գիտությունները: Հայագիտությունը Խորհրդահայ գրականությունը. Գրողների միության ստեղծումը: Արվեստը. Պետական դրամատիկական թատրոնի հիմնադրումը: Երաժշտական արվեստը: Ճարտարապետությունը: Քաղաքաշինություն: Կինոարվեստը: Հրատարակչական գործը: Պարբերական մամուլը: Խորհրդահայ մշակույթը կոմունիստական գաղափարախոսության ոլորտում:</p>	2	Բանավոր	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Աղայան Ա., Հայ կերպարվեստի զարգացման ուղիները 19-20դդ., Երևան, 2009, Հարությունյան Վ., Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան, 1992, Հարությունյան Բ., Հայ սովետական թատրոն, Երևան, 1985, Թամրազյան Հ., Սովետական գրականության պատմություն, Երևան, 1980</p>
4.	Հայկական սփյուռքը 1946-1991 թթ.	<p>Սփյուռքահայ կենտրոնները: Չանգվածային հայրենադարձությունը երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո (1946-1970-ական թթ.): Սփյուռքի հասարակական-քաղաքական կյանքը: «Հայ բարեգործական ընդհանուր միությունը» և մյուս բարեգործական հաստատությունները: «Ամերիկայի հայկական համագումարը»: Հայրենակցական միությունները: Չանգվածային հայրենադարձությունը 2-րդ համաշխարհային պատերազմից</p>	2	Բանավոր	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Մելիքսեթյան Հ.ՌԻ., Հայրենիք-սփյուռք առնչությունները և հայրենադարձությունները (1920– 1980թթ.), Երևան, 1985 Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Դավաթյան Կ., Հայ սփյուռքի պատմություն, Երևան, 1998, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991</p>

		հետո(1946-1970-ական թթ.): Պայքար հայկական հարցի լուծման և ցեղասպանության ճանաչման համար: Մփյուռքը՝ հայոց պահանջատիրության կրող: Խորհրդային Հայաստան-Մփյուռք կապերը 1945-1991թթ.: Մփյուռքահայ մշակույթը:			թվականներին, Երևան, 2007,
5.	Խորհրդային Հայաստանը 1946 -1985թթ.	Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը 1946–1953թթ.: Արդյունաբերության վերակառուցման հիմնախնդիրները: Գյուղատնտեսության ծանր վիճակը: Ազգաբնակչության կենսամակարդակը: 1947թ. դրամական ռեֆորմը: 1950-ականթթ .սոցիալ–տնտեսական ռեֆորմները: Գյուղատնտեսության ճգնաժամի խորացումը: Բարենտրոգումներ գյուղատնտեսության բնագավառում: Փոփոխությունը պլանային համակարգում և ագրոկառուցվածքում: Տեղաշարժեր սոցիալական ոլորտում: Տնտեսական դժվարությունները և սոցիալական լարվածության ուժեղացումը: Միջոցառումներ տնտեսական բարենորոգումների ուղղությամբ: Տնտեսության կառավարման նոր մեթոդների որոնումը: Տնտեսությունը 1960–1985թթ.: Բրեժնևյան տնտեսական քաղաքականությունը: Երկարա-ժամկետ ծրագրերի ընդունումը: Արդյունաբերական նոր ճյուղերի հիմնումը: Փոփոխություններ գյուղատնտեսության բնագավառում: Տնտեսության բազմաճյուղությունը: Գյուղական տնտեսությունների խոշորացումը: Գյուղատնտեսության ճգնաժամը: Խորհրդային Հայաստանը վերակառուցման տարիներին;	2	Բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007,Գեղամյան Գ., Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը 1945-1990-ական թթ., Երևան, 1994, Ամիրյան Ա., Փոփոխություններ Սովետական հասարակության սոցիալական կառուցվածքում, Երևան, 1973, Անանյան Լ., Հայկական ՍՍՀ արդյունաբերությունը զարգացած սոցիալիզմի ժամանակաշրջանում, Երևան, 1982, Ավագյան Գ., Խորհրդային Հայաստանի քիմիական արդյունաբերության զարգացման պատմությունից 1927-1980թթ., Երևան, 1983, Հակոբյան Թ., Խորհրդային Հայաստանի քաղաքները, Երևան, 1977,
6.	Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1945-1991թթ.	Բարեփոխումները մշակույթի բնագավառում: Կրթությունը: Դպրոցը: Անցումը պարտադիր միջնակարգ կրթության: Տեխնիկումները: Պրոֆտեխ. ուսումնարանները: Բարձրագույն կրթությունը: Գիտությունը: Գիտությունների ակադեմիան (Վ.Համբարձումյան): Գիտահետազոտական կենտրոններն ու ուղղությունները: Հայ մաթեմատիկական դպրոցի ստեղծումը: Բյուրականի աստղադիտարանը: Կիբեռնետիկայի, էլեկտրոնիկայի զարգացումը: Էլեկտրոնային	2	Բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007,Հարությունյան Վ., Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան, 1992, Հարությունյան Բ., Հայ սովետական թատրոն, Երևան, 1985, Թավրազյան Հ., Սովետական գրականության պատմություն, Երևան, 1980,

		<p>օղակաձև արագացուցիչը (Ա.Ալիխանյան): Գիտաարտադրական խոշոր միավորումները: Հայագիտության հետազա գարգացումը: Հայագիտական ընդհարնացնող աշխատությունների ստեղծումը. «Հայ նոր գրականության պատմություննե, «Հայ ժողովրդի պատմություննե և այլն: Հայկական սովետական հանրագիտարան: Գրականությունը: Խորհրդահայ գրականության ականավոր դեմքերը: Հայ գրականության դասականների, արևմտահայ և սփյուռքահայ գրողների երկերի հրատարակումը: Արվեստը: Երաժշտությունը: Թատրոնը: Կինոն: Կերպարվեստը: ճարտարապետությունը: Արվեստի բնագավառի ականավոր ներկայացուցիչները: Հրատարակչական գործի ընդլայնումը: Պարբերական մամուլը: Ռադիոն և հեռուստատեսությունը: Գիտական ու մշակութային կապերը:</p>			
7.	<p>Ադրբեջանա-Ղարաբաղյան պատերազմը</p>	<p>Ադրբեջանի ագրեսիան ԼՂՀ դեմ: Պաշտպանական մարտերը: Հայկական ուժերի հակահարձակումը: Շուշիի ազատագրումը: Ռազմական գործողությունների հետազա ծավալումը և Լաչինի ազատագրումը: Ադրբեջանական զորքերի նոր հարձակումը և Շահումյանի շրջանի ու Մարտակերտի մեծ մասի զավթումը: Պարտիզանական շարժումը գրավված տարածքներում: Մարտակերտի շրջանի մեծ մասի ազատագրումը: Քելբաջարի, Ադդամի, Ֆիզուլիի, Ջաբրայիլի, Ղուբաթլիի, Ջանգելանի շրջանների ազատագրումը:</p>	2	Բանավոր	<p>Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Աբրահամյան Հ., Արցախյան գոյամարտը, Երևան, 1991, Աբրահամյան Հ., Մարտնչող Արցախը, 1917-2000, գիրք Գ 1985-2000, Ստեփանակերտ, 2007, Հարությունյան Մ., Արցախյան պատերազմի սկիզբը և Շուշիի ազատագրումը, Երևան, 2000, Բալայան Վ., Արցախի պատմություն, Երևան, 2002, Արշակյան Ա., Արցախյան գոյապայքար, Երևան, 2004, Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ, 1988-1994թթ., հանրագիտարան, Երևան, 2004, Վարդանյան Հ., Շուշիի ազատագրումը, Երևան, 2007, Ուլուբաբյան Բ., Արցախյան գոյապայքարը, Երևան, 1994</p>

11.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնասիրողական քարտ

Խ/Խ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը	Ներկայացման ժամկետները	Մտուզման ձևը	Գրականություն
1.	Հայկական հարցը Փարիզի խաղաղության կոնֆերանսում	Հայկական պատվիրակությունները Փարիզում, նրանց ծրագրերը, կոնֆերանսին ներկայացված հուշագիրը Միացյալ և Անկախ Հայաստանի վերաբերյալ: Հայկական հարցը Սան Ռեմոյի կոնֆերանսում: Հայաստանի մանդատի մերժումը: 1920թ. օգոստոսի 10-ի Սևրի պայմանագիրը: Սևրի պայմանագրի մերժումը քեմալական Թուրքիայի կողմից:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Եր՞ան, 1990, Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության " սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում (1828-1923թթ.): Պրոֆ. Ջ. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ, 1972, Քառյան Ս., Հայաստանի միջազգային դրությունը " արտաքին քաղաքականությունը 1918-1923թթ., Եր՞ան, 2005, Հովհաննիսյան Ռ., Հայաստանի Հանրապետություն, հ.Ա, Բ, Գ, Դ Երևան, 2005, Ահարոնյան Ա., Սարդարապատից մինչև Սևր և Լոզան քաղաքական օրագիր, Բոստոն, 1943, Туманян М., Дипломатическая история Республики Армения 1918-1920гг., Ереван, 2012.
2.	Քեմալական արշավանքը Հայաստան	Թուրքական զորքերի հարձակումը Հայաստանի վրա (1920թ. սեպտեմբեր): Սարիղամիշի և Կաղզվանի անկումը: Դաշնակիցների կողմից Հայաստանը լքելը: Զինադադարի կնքումը: Ալեքսանդրապոլի գրավումը: Թուրքական կառավարության նոր, ավելի ծանր վերջնագիրը: Ռազմական գործողությունների վերսկսումը: Անկարայի վերջնագրի ընդունումը: Նոր զինադադարի կնքումը:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Զոհրաբյան Է.Ա., 1920թ. թուրք-հայկական պատերազմը և տերությունները, Երևան, 1997, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Եր՞ան, 1990, Հովհաննիսյան Ռ., Հայաստանի Հանրապետություն, հ.Ա, Բ, Գ, Դ Երևան, 2005, Ահարոնյան Ա., Սարդարապատից մինչև Սևր և Լոզան քաղաքական օրագիր, Բոստոն, 1943, Կարո Սասունի, Հայ-թուրքական պատերազմը 1920թ., Բեյրութ, Туманян М., Дипломатическая история Республики Армения 1918-1920гг., Ереван, 2012.

3.	Հայաստանի խորհրդայնացումը	Հայաստանի խորհրդայնացման նախապատրաստական միջոցառումները Բաքվում: Հայիեդկոմի և ռուսական զորքերի մուտքը Հայաստան: Հայիեդկոմի նույնիսկ 29-ի դեկլարացիան՝ Հայաստանը Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետություն հռչակելու մասին: Հայ-ռուսական բանակցությունները Երևանում: Դեկտեմբերի 2-ի համաձայնագիրը:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Խատիսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության ծագումն ու զարգացումը, Բեյրութ, 1968, Հայաստանի Հանրապետության պառլամենտի նիստերի արձանագրություններ 1918-1920թթ., Երևան, 2010, Ռուբեն, Հայ հեղափոխականի մը հիշատակները, հ. է, Եր՞ան, 1990, Հովհաննիսյան Ռ., Հայաստանի Հանրապետություն, հ.Ա, Բ, Գ, Դ Երևան, 2005, Туманян М., Дипломатическая история Республики Армения 1918-1920гг., Ереван, 2012. Փիրումյան Ռ., Հայաստանը ՀՀԴ-Բոլշևիկ հարաբերությունների ոլորտում (1917-1921), Երևան, 1995,
4.	Փետրվարյան ժողովրդական ապստամբությունը	Փետրվարյան ապստամբության պատճառները: Ապստամբության սկիզբը: Երևանի գրավումը: Հայրենիքի փրկության կոմիտեի ստեղծումը և նրա գործունեությունը: Երևանի վերագրավումը: Ապստամբների նահանջը դեպի Զանգեզուր: Փետրվարյան ապստամբության պարտության պատճառները:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993, Փիրումյան Ռ., Հայաստանը ՀՀԴ-Բոլշևիկ հարաբերությունների ոլորտում (1917-1921), Երևան, 1995, Սատունի Կ., Փետրվարյան ապստամբությունը, Բեյրութ, 1970, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007,
5.	ՌԿ(բ)Կ կովկասյան բյուրոյի հուլիսի 5-ի նիստը: Լեոնային Ղարաբաղի բռնակցումն Ադրբեջանին	Լեոնային Ղարաբաղի հարցի նոր քննարկումը ՌԿ(բ)Կ Կովկասյան Բյուրոյի պլենումում: Կովկասյան Բյուրոյի հուլիսի 4-ի և 5-ի իրարամերժ որոշումները: Լեոնային Ղարաբաղի բռնակցումը Ադրբեջանին:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Հարությունյան Հ.Մ., Լեոնային Ղարաբաղը 1918-1921թթ., 1997, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Խաչատրյան Կ.Հ., Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922թթ., Եր՞ան, 2007

6.	Մոսկվայի 1921թ.-ի մարտի 16-ի պայմանագիրը	Մարտի 16-ի ռուս-թուրքական «Եղբայրության և Բարեկամության մասին» պայմանագիրը: Արևմտյան Հայաստանի, Կարսի մարզի և Սուրմալուի գավառի հանձնումը Թուրքիային: Ադրբեջանի հովանավորության ճանաչումը Նախիջևանի և Շարուրի վրա:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Խաչատրյան Կ.Հ., Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922թթ., Եր՞ան, 2007, Գալոյան Գ.Ա., Հայաստանը և մեծ տերությունները 1917-1923թթ., Երևան, 1999, Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության " սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում (1828-1923թթ.): Պրոֆ. Ջ. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ, 1972, Զոհրաբյան Է., Սովետական Ռուսաստանը " հայ-թուրքական հարաբերությունները (1920-1922թթ.), Եր՞ան, 1979, Եսայան Ա., Հայաստանի միջազգային իրավական դրությունը 1920-1922թթ., Եր՞ան, 1967
7.	Հայկական հարցը Լոնդոնի կոնֆերանսում (1921թ. փետրվար-մարտ)	Հակասությունները մեծ տերությունների միջև Թուրքիայի հարցում: Լոնդոնի կոնֆերանսը (1921թ. փետրվար-մարտ): Հայկական պատվիրակությունների պահանջները: Թուրքական պատվիրակությունների անհաշտ դիրքորոշումը: Սևրի պայմանագրի վերանայումը և հայկական հարցի նենգափոխումը «Հայկական օջախի» գաղափարով:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Երևան, 2006, Գալոյան Գ.Ա., Հայաստանը և մեծ տերությունները 1917-1923թթ., Երևան, 1999, Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության " սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում (1828-1923թթ.): Պրոֆ. Ջ. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ, 1972, Եսայան Ա., Հայաստանի միջազգային իրավական դրությունը 1920-1922թթ., Եր՞ան, 1967, Սահակյան Ս., Ցավալի պայմանագրեր, Երևան, 2005, Ագատյան Հ., Բախտորոշ պայմանագրեր, Երևան, 2002
8.	Հայկական հարցը Լոզանի կոնֆերանսում (1922թ. նոյեմբեր-1923թ. հուլիս)	Քեմալականների հետ համաձայնության գալու արևմուտքի կառավարող շրջանների քաղաքականությունը: Մեծ տերությունների վերջնական հրաժարումը Հայկական հարցից: «Հայկական օջախի» գաղափարի մերժումը քեմալականների կողմից: Քեմալական Թուրքիայի ճանաչումը դաշնակից պետությունների կողմից:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Ա., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թթ., Եր., 2007, Ղազախեցյան Վ., Հայաստանը 1920-1940թթ., Եր., 2006, Գալոյան Գ.Ա., Հայաստանը և մեծ տերությունները 1917-1923թթ., Եր., 1999, Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության " սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում (1828-1923թթ.): Պրոֆ. Ջ. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ, 1972, Եսայան Ա., Հայաստանի միջազգային իրավական դրությունը 1920-1922թթ., Եր., 1967, Սահակյան Ս., Ցավալի պայմանագրեր, Եր., 2005, Ագատյան Հ., Բախտորոշ պայմանագրեր, Երևան, 2002, Ահարոնյան Ա., Սարդարապատից մինչև Սևր և Լոզան քաղաքական օրագիր, Բոստոն, 1943,

9.	Հայրենական մեծ պատերազմում հայկական դիվիզիաների կազմավորումը և նրանց մարտական ուղին	Հայկական ազգային դիվիզիաների (89-րդ, 390-րդ, 408-րդ, 409-րդ և այլն) կազմավորումը և նրանց մասնակցությունը Ղրիմի, Ստալինգրադի, Կովկասի համար մղված մարտերին:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Հարությունյան Կ., Հայ ժողովրդի մասնակցությունը երկրորդ համաշխարհային պատերազմին 1939-1945թթ., Երևան, 2001, Մնացականյան Ա., Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմում 1941-1945թթ., Երևան, 1954, Դավլաթյան Ղ., Մարտական 89, Երևան, 1968, Հարությունյան Կ., Հայկական ազգային զորամիավորումները 1918-1945թվականներին, Երևան, 2002,
10.	Խորհրդային բանակի հայ զորավարները	Մարշալ Հ. Բաղրամյան, ծովակալ Հ. Իսակով, ավիացիայի մարշալ Ա. Խանիբերյանց (Ս. Խուդյակով), զրահատանկային զորքերի գլխավոր մարշալ Հ. Բաբաջանյան և ուրիշներ:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Հարությունյան Կ., Հայ ժողովրդի մասնակցությունը երկրորդ համաշխարհային պատերազմին 1939-1945թթ., Երևան, 2001, Մնացականյան Ա., Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմում 1941-1945թթ., Երևան, 1954, Հարությունյան Կ., Մարշալ Բաղրամյան, Երևան, 1997, Հարությունյան Ա., Խորհրդային Միության ծովակալ Ի.Իսակով, Երևան, 1975,
11.	Հայկական տարածքների հարցը Պոտսդամի կոնֆերանսում	Հայկական տարածքների հարցը Պոտսդամի կոնֆերանսում:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007,
12.	Անհատի պաշտամունքի քննադատությունը	Ստալինի մահը: ԽՄԿԿ 20-րդ համագումարը և անհատի պաշտամունքի քննադատությունը:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Վիրաբյան Ա., Հայաստանը Ստալինից մինչև Խրուշչով. հասարակական –քաղաքական կյանքը 1945-1957, Երևան, 2001
13.	Ազգային զարթոնքը: Մեծ եղեռնի 50-ամյակը	Ջանգվածային ելույթներ ու ցույցեր Մեծ Եղեռնի 50-ամյակին (1965թ. ապրիլ):	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Ս., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Գեղամյան Գ., Ազիզբեկյան Ռ., Հայաստանը 1945-1990-ական թթ., Երևան, 1994,

14.	«Օղակ» գործողությունը	Գետաշենի, Մարտունաշենի և 24 այլ հայկական գյուղերի բռնի հայաթափումը:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Աբրահամյան Հ., Արցախյան գոյամարտը, Երևան, 1991, Աբրահամյան Հ., Մարտնչող Արցախը, 1917-2000, գիրք Գ 1985-2000, Ստեփանակերտ, 2007, Հարությունյան Մ., Արցախյան պատերազմի սկիզբը և Շուշիի ազատագրումը, Երևան, 2000, Բալայան Վ., Արցախի պատմություն, Երևան, 2002, Արշակյան Ա., Արցախյան գոյապայքար, Երևան, 2004, Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ, 1988-1994թթ., հանրագիտարան, Երևան, 2004, Վարդանյան Հ., Շուշիի ազատագրումը, Երևան, 2007, Ուլուբաբյան Բ., Արցախյան գոյապայքարը, Երևան, 1994
15.	Արցախյան պետերազմի հայ հերոսները	Արցախյան ազատամարտի հերոս նահատակներ. Մ.Մելքոնյան (Ավո), Ա.Ղուլյան (Բեկոր), Շ.Մեղրյան, Լ.Ազգալոյան, Պ.Ղևոնդյան (Պետո), Վ.Ստեփանյան (Դուշման), Յու.Պողոսյան և ուրիշներ:	գրավոր	Կիսամյակի ընթացքում	բանավոր	Հայոց պատմություն, հ.4, գիրք Բ., Երևան, 2010, Կարապետյան Մ., Գևորգյան Է., Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թվականներին, Երևան, 2007, Աբրահամյան Հ., Արցախյան գոյամարտը, Երևան, 1991, Աբրահամյան Հ., Մարտնչող Արցախը, 1917-2000, գիրք Գ 1985-2000, Ստեփանակերտ, 2007, Հարությունյան Մ., Արցախյան պատերազմի սկիզբը և Շուշիի ազատագրումը, Երևան, 2000, Բալայան Վ., Արցախի պատմություն, Երևան, 2002, Արշակյան Ա., Արցախյան գոյապայքար, Երևան, 2004, Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ, 1988-1994թթ., հանրագիտարան, Երևան, 2004, Վարդանյան Հ., Շուշիի ազատագրումը, Երևան, 2007, Ուլուբաբյան Բ., Արցախյան գոյապայքարը, Երևան, 1994

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	--

Մարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչ, պրոեկտոր
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	Քարտեզներ

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է 2 ընթացիկ քննությամբ:

13.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

ՀՄՑՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Հայաստանի առաջին հանրապետության հռչակումը

2. ՀՀ ներքին դրությունը
3. ՀՀ արտաքին քաղաքականությունը
4. Հայաստանի խորհրդայնացումը:
5. Խորհրդային իշխանության առաջին ձեռնարկումները:
6. 1921թ. Փետրվարյան ապստամբությունը:
7. Փետրվարյան ապստամբության պարտությունը և պատճառները:
8. Խորհրդային կարգերի հաստատումը Ջանգեզուրում 1919թ.:
9. Հայ-ադրբեջանական հարաբերությունները 1918-1921 թթ.:
10. Ջանգեզուրի հերոսամարտը 1920-1921թթ.:
11. Գարեգին Նժդեհ:
12. Ջանգեզուրի խորհրդայնացումը 1921թ.-ին:
13. Պայքար Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանին միավորելու համար:
14. ՌԿ(բ)Կ կովկասյան բյուրոյի հուլիսի 5-ի նիստը: Լեռնային Ղարաբաղի բռնակցումն Ադրբեջանին:
15. Մոսկվայի 1921թ.-ի մարտի 16-ի և Կարսի հոկտեմբերի 13-ի պայմանագրերը:
16. Անդրկովկասյան ԱԽՍՀՖՄ հիմնադրումը:
17. ԽՍՀՄ կազմավորումը:
18. Հայաստանի տարածքային կորուստները Անդրֆեդերացիայի ժամանակաշրջանում:
19. Խորհրդային Հայաստանի ինդուստրացումը: Ինդուստրացման արդյունքները:
20. ՀամԿ(բ)Կ 14-րդ համագումարը և ինդուստրալիզմի կուրսը: Ինդուստրացման արդյունքները:
21. Արդյունաբերության նոր ճյուղերի ստեղծումը Հայաստանում:
22. Գյուղատնտեսության կոլեկտիվացումը: Կոլեկտիվացման արդյունքներն ու հետևանքները:
23. ՀամԿ(բ)Կ 15-րդ համագումարը և գյուղատնտեսության կոլեկտիվացման կուրսը:
24. Կոլեկտիվացման բնագավառում թույլ տրված սխալները և դրանց հետևանքները:
25. Հասարակական-քաղաքական կյանքը 1920-1939թթ.:
26. Կոմկուսի մենիշխանության հաստատումը և հալածանքներն ու քաղաքական բռնաճնշումները 1920-1939թթ.:
27. ՀԿ(բ)Կ կենտկոմի 1937թ.-ի սեպտեմբերի պլենումը և զանգվածային բռնությունները:
28. Հայկական սփյուռքը 1920-41թթ.:
29. Հասարակական-քաղաքական կյանքը սփյուռքում 1920-41թթ.. (կուսակցությունները, ՀԲԸՄ գործունեությունը, հայրենակցական միություններ, եկեղեցի):
30. Հայկական հարցը Լոնդոնի կոնֆերանսում (1921թ. փետրվար-մարտ):
31. Հայկական հարցը Լոզանի կոնֆերանսում (1922թ. նոյեմբեր-1923թ. հուլիս):
32. Խորհրդային Հայաստանը և սփյուռքը 1920-41թթ.:
33. Սփյուռքահայերի հայրենադարձությունը 1920-30-ական թթ.:
34. Սփյուռքահայ մշակույթը:
35. Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1920-41թթ.:
36. Գիտահետազոտական առաջին կենտրոնները Հայաստանում 1920-41թթ.:
37. Խորհրդահայ գրականությունը 1920-41թթ.:

38. Խորհրդային Հայաստանի արվեստը 1920-41թթ.:
39. Ֆաշիստական Գերմանիայի հարձակումը Խորհրդային Միության վրա:
40. Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմի գործուն մասնակից:
41. Արդյունաբերության և գյուղատնտեսության վերակառուցումը պատերազմի պահանջներին համապատասխան:
42. Հայ ռազմիկների մասնակցությունը Մոսկվայի, Լենինգրադի, Ղրիմի, Ստալինգրադի և Կովկասի համար մղված մարտերում:
43. Հայկական դիվիզիաների կազմավորումը և նրանց մարտական ուղին:
44. Հանրապետության աշխատավորների անձնվեր աշխատանքը թիկունքում:
45. Մշակութային կյանքը պատերազմի տարիներին:
46. Հայ մարտիկները եվրոպական երկրների ազատագրման և Գերմանիայի ջախջախման համար մղված մարտերում:
47. Խորհրդային բանակի հայ զորավարները:
48. Խորհրդային միության հայ հերոսները:
49. Սփյուռքահայերի մասնակցությունը 2-րդ համաշխարհային պատերազմին:
50. Հայկական տարածքների հարցը Պոտսդամի կոնֆերանսում:
51. Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը 1946-53թթ.:
52. Զանգվածային հայրենադարձությունը 1946-48թթ.:
53. 50-ական թվականների սոցիալ-տնտեսական ռեֆորմները:
54. Խորհրդային Հայաստանի արդյունաբերությունը 1960-85թթ.:
55. Գյուղատնտեսության հիմնախնդիրները և ճգնաժամը 1953-85թթ.:
56. Հասարակական-քաղաքական կյանքը 1946-49թթ.:
57. 1947-49թթ. բռնաճնշումների նոր ալիքը և զանգվածային աքսորը:
58. ԽՄԿԿ 20-րդ համագումարը և Անհատի պաշտամունքի քննադատությունը:
59. Ազգային գարթոնքը: Մեծ եղեռնի 50-ամյակը:
60. Հայկական սփյուռքը 1946-2006թթ.:
61. Սփյուռքի հասարակական-քաղաքական կյանքը 1946-2006թթ.:
62. Սփյուռքի պայքարը ցեղասպանության ճանաչման համար 1960-2006թթ.:
63. Խորհրդային Հայաստան-Սփյուռք կապերը 1945-91թթ.:
64. Սփյուռքահայ մաշկույթը 1946-2006թթ.:
65. Սփյուռքի մասնակցությունը Հայկական պետականության կայացման գործընթացում: Սփյուռքը հայոց պահանջատիրության կրող: Հայ դատի հանձնախմբի գործունեությունը:
66. Հայ ազատագրական պայքարը արդի փուլում (Հայաստանի ազատագրության հայ գաղտնի բանակ՝ ASALA): Քաղաքական ահաբեկչությունը ազատագրական պայքարի դրսևորման ձև:
67. ASALA-ի «Վանեե, «Կարինե, «Օռլիիե, «Լիսաբոնիե, «Օտտավայիե, «Վարուժան Կարապետյանե և այլ հայրենասիրական գործողությունները:
68. Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1945-91թթ. (կրթություն, գիտություն):
69. Հայկական մշակույթը 1945-91թթ. (գրականություն):
70. Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1945-91թթ. (արվեստ):
71. Խորհրդային Հայաստանը 1985-91թթ.:
72. Վերակառուցման քաղաքականությունը և նրա դրսևորումները Հայաստանում:
73. Ղարաբաղյան շարժումը, հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական պայքարը 1988-91թթ.:

74. Հայաստանի Գերագույն խորհրդի և Լեռնային Ղարաբաղի Ազգային խորհրդի 1989թ. դեկտեմբերի 1-ի համատեղ որոշումը:
75. Արցախյան ազատագրական պայքարի զինված փուլը (1988-91թթ.):
76. ԼՂ Ազգային, խորհրդի կողմից ԼՂՀ անկախության հռչակումը 1991թ.-ի սեպտեմբերի 2-ին:
77. Հայաստանի անկախության հռչակագիրը 1990թ. օգոստոսին: 1991թ. սպտեմբերի 21-ի հանրաքվեն և անկախության հռչակումը սեպտեմբերի 23-ին
78. ԽՍՀՄ փլուզումը: ԱՊՀ ստեղծումը:
79. Հայաստանի Հանրապետության ներքին կացությունը 1991-2000թթ. (Հայոց բանակի ստեղծում, ՀՀ սահմանադրություն):
80. ՀՀ արտաքին քաղաքականությունը 1991-2006թթ...:
81. Հասարակական-քաղաքական կյանքը 1991-2006թթ...:
82. ԼՂՀ անկախության հռչակումը 1991թ. սեպտեմբերին և «Անկախության մասին» հանրաքվեն 1991թ. դեկտեմբերի 10-ին:
83. Ադրբեջանա-Ղարաբաղյան պատերազմը 1991-94թթ.: Ադրբեջանի ագրեսիան ԼՂՀ-ի դեմ:
84. Շուշիի և բռնագավթված այլ տարածքների ազատագրումը հայոց բանակի կողմից: 1994թ.-ի մայիսի զինադադարը:
85. Արցախյան պատերազմի հայ հերոսները:
86. Սահմանադրության հանրաքվեն Արցախում 2006թ.-ի դեկտեմբերի 10-ին:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկված թեմաները.**
- Հայկական անկախ պետականության ստեղծումը
- Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը
- Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը
- Հայկական հարցը 1919-1920 թթ..
- Պայքար Զանգեզուրի և Լեռնային Ղարաբաղի համար 1918 - 1921թթ.
- Խորհրդային Հայաստանը 1920–1922թթ.: Խորհրդային Հայաստանի ներքին դրությունը
- Խորհրդային Հայաստանը Նեյի տարիներին
- Խորհրդային Հայաստանի ինդուստրացումը
- Խորհրդային Հայաստանի ինդուստրացումը
- Հասարակական-քաղաքական կյանքը
- Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1920-1941թթ.

- Հայկական սփյուռքը 1920–1941թթ.

- **Ընդգրկված հարցեր.**

Առաջին միջանկյալ քննության

1. Հայաստանի առաջին հանրապետության հռչակումը
2. Հանրապետության կազմավորումը և ներքին դրությունը
3. ՀՀ արտաքին քաղաքականությունը
4. 1920թ. թուրք-հայկական պատերազմը
5. Հայաստանի խորհրդայնացումը:
6. Զանգեզուրի գոյամարտը:
7. Խորհրդային իշխանության առաջին ձեռնարկումները:
8. 1921թ. Փետրվարյան ապստամբությունը:
9. Փետրվարյան ապստամբության պարտությունը " պատճառները:
10. Անդրֆեդերացիայի և ԽՍՀՄ-ի կազմավորումը
11. Մոսկվայի 1921թ.-ի մարտի 16-ի " Կարսի հոկտեմբերի 13-ի պայմանագրերը:
12. Հայաստանի տնտեսության վերականգնումը (1921-1928 թթ.)Անցումը ՆԷՊ-ին
13. Հանրապետության ինդուստրացումը
14. Գյուղատնտեսության կոլեկտիվացումը:
15. Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1920—1930-ական թվականներին
16. Հայկական հարցը Լոնդոնի կոնֆերանսում (1921թ. փետրվար-մարտ):
17. Հայկական հարցը Լոզանի կոնֆերանսում (1922թ. նոյեմբեր-1923թ. հուլիս):
18. Խորհրդային Հայաստանը " սփյուռքը 1920-41թթ.:
19. Սփյուռքահայերի հայրենադարձությունը 1920-30-ական թթ.:

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկվող թեմաները.**

- Հայ ժողովուրդը Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին (1941–1945թթ.)
- Խորհրդային Հայաստանը 1946–1991թթ.
- Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1945-1991թթ.
- Սփյուռքը 1946–1991 թվականներին
- Հայաստանի Հանրապետությունը (1991-2020թթ.)
- Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը

- Հայաստանի Հանրապետության միջազգային դրոշմը և արտաքին քաղաքականությունը
- Հասարակական-քաղաքական կյանքը ՀՀ-ում (1991-2020թթ.)
- Հայկական սփյուռքը 1991–2020թթ.
- Լեռնային Ղարաբաղը (1991-2022թթ.)
- Ադրբեջանա-Ղարաբաղյան պատերազմը

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

Երկրորդ միջանկյալ քննության

1. Ֆաշիստական Գերմանիայի հարձակումը Խորհրդային Միության վրա:
2. Հայ ժողովուրդը Հայրենական մեծ պատերազմի գործուն մասնակից:
3. 1950-ական թվականների սոցիալ-տնտեսական ռեֆորմները:
4. Խորհրդային Հայաստանի արդյունաբերությունը 1960-85թթ.:
5. Գյուղատնտեսության հիմնախնդիրները " ճգնաժամը 1953-85թթ.:
6. Հասարակական-քաղաքական կյանքը 1946-49թթ.:
7. 1947-49թթ. բռնաճնշումների նոր ալիքը " զանգվածային արսուրը:
8. ԽՍՀՄ 20-րդ համագումարը " Անհատի պաշտամունքի քննադատությունը:
9. Ազգային զարթոնքը: Մեծ եղեռնի 50-ամյակը:
10. Վերակառուցման քաղաքականությունը " նրա դրս՝որումները Հայաստանում:
11. Ղարաբաղյան շարժումը, հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական պայքարը 1988-91թթ.:
12. Հայերի կոտորածը Սումգայիթում
13. հայկական ջարդերը Բաքվում
14. Հայաստանի Գերագույն խորհրդի " Լեռնային Ղարաբաղի Ազգային խորհրդի 1989թ. դեկտեմբերի 1-ի համատեղ որոշումը:
15. քցախյան ազատագրական պայքարի զինված փուլը (1988-91թթ.):
16. ԼՂ Ազգային, խորհրդի կողմից ԼՂՀ անկախության հռչակումը 1991թ.-ի սեպտեմբերի 2-ին:
17. Հայաստանի անկախության հռչակագիրը 1990թ. օգոստոսին: 1991թ. սպտեմբերի 33-ի հանրաքվեն " անկախության հռչակումը սեպտեմբերի 23-ին:
18. ԽՍՀՄ փլուզումը: ԱՊՀ ստեղծումը:
19. 35. Հայաստանի Հանրապետության ներքին կացությունը 1991-2000թթ. (Հայոց բանակի ստեղծում, ՀՀ սահմանադրություն):
20. 36. ՀՀ արտաքին քաղաքականությունը 1991-2006թթ.:
21. 37. Հասարակական-քաղաքական կյանքը 1991-2006թթ.:
22. ԼՂՀ անկախության հռչակումը 1991թ. սեպտեմբերին " «Անկախության մասին» հանրաքվեն 1991թ. դեկտեմբերի 10-ին:
23. Ապրիլյան 4-օրյա պատերազմը
24. Արցախյան երկրորդ պատերազմը արդյունքները, ստորագրված փաստաթուղթն ու հետևությունները

Գնահատման չափանիշները.

- Մեմինար պարապմունքներ՝ առավելագույնը 40 միավոր:
- Ընթացիկ ստուգումներ- գումարային առավելագույնը 40 միավոր
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ առավելագույնը 20 միավոր:

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Մասնագիտություն՝

022201.00.6 - ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

022201.01.6 - ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Բակալավր

Առկա ուսուցման ամսակարգ

Դասընթացի անվանումը, թվանիշը,	Պ/բ-007 - Հայոց պատմություն - 7			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	52	Դասախոսություն	38
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	68		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<p>«Հայոց պատմություն-7» առարկայի ուսուցումը նպատակ ունի.</p> <p>1. Ուսանողներին ծանոթացնել հայոց պատմության նորագույն շրջանի կարևորագույն իրադարձություններին:</p> <p>2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքները հայոց պատմության նորագույն շրջանի վերաբերյալ:</p> <p>3. Ուսանողներին սովորեցնել պատմահամեմատական մեթոդով կապեր ստեղծել հայոց պատմության և համաշխարհային պատմության հետ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> • հայոց պատմության ընթացքը, փուլերը, նորագույն շրջանի կարևորագույն իրադարձությունները, Հայաստանի քաղաքական դրությունը 1918-2022թթ. պատմական ժամանակաշրջանում <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • պատմության բնագավառում մասնագիտական 			

	<p>գործունեություն իրականացնելու հմտություններ</p> <ul style="list-style-type: none"> • պատմական դեպքերի տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապը հասկանալու ունակություն: • մասնագիտական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • կոնկրետ տեսական գիտելիքների կիրառում պատմական իրողությունները հասկանալու համար • ստացած գիտելիքների միջոցով հայոց պատմության նորագույն շրջանի քաղաքական զարգացումները հասկանալու կարողություն • պատմական անցյալի դեպքերն ու իրադարձությունները վերլուծելու, դրանց միջև ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, զուգահեռներ անցկացնելու կարողություն:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Հայկական անկախ պետականության ստեղծումը</p> <p>Թեմա 2. Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը</p> <p>Թեմա 3. Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը</p> <p>Թեմա 4. Հայկական հարցը 1919-1920 թթ..</p> <p>Թեմա 5. Հայաստանի հանրապետությունը Խորհրդային Ռուսաստանի և Թուրքիայի ռազմաքաղաքական ծրագրերում:</p> <p>Թեմա 6. Խորհրդային Հայաստանը 1920–1922թթ.: Խորհրդային Հայաստանի ներքին դրությունը</p> <p>Թեմա 7. Խորհրդային Հայաստանը 1922–1941թթ.</p> <p>Թեմա 8. Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1920-1941թթ.</p> <p>Թեմա 9. Հայկական սփյուռքը 1920–1941թթ.</p> <p>Թեմա 10. Հայ ժողովուրդը Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին (1941–1945թթ.)</p> <p>Թեմա 11. Խորհրդային Հայաստանը 1946–1991թթ.</p> <p>Թեմա 12. Խորհրդային Հայաստանի մշակույթը 1945-1991թթ.</p> <p>Թեմա 13. Սփյուռքը 1946–1991 թվականներին</p> <p>Թեմա 14. Հայաստանի Հանրապետությունը (1991-2020թթ.): Անկախության հռչակումը և պետականության կայացման</p>

	<p>գործընթացը</p> <p>Թեմա 15. Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը</p> <p>Թեմա 16. Հայաստանի Հանրապետության միջազգային դրությունը և արտաքին քաղաքականությունը</p> <p>Թեմա 17. Հասարակական-քաղաքական կյանքը</p> <p>Թեմա 18. Հայկական սփյուռքը 1991–2020թթ.</p> <p>Թեմա 19. Արցախը (1991-2020թթ.): Արցախի անկախ պետականության հռչակումը և կայացումը</p> <p>Թեմա 20. Արցախյան պատերազմը</p> <p>Թեմա 21. Ներքին դրությունը</p> <p>Թեմա 22. Միջազգային դրությունը</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, ✓ սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ, ✓ ընթացիկ քննություն
<p>Գրականություն</p>	<p><i>Պարտադիր-</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հայոց պատմություն, հ.3, Երևան, 2010 2. Ավետիսյան Հ.Ա., Հայկական հարցը 1918թ., Երևան, 1997: 3. Գալոյան Գ.Ա., Հայաստանը և մեծ տերությունները 1917–1923թթ., Երևան, 1999: 4. Զոհրաբյան Է.Ա., 1920թ. թուրք-հայկական պատերազմը և տերությունները, Երևան, 1997: 5. Գալոյան Գ., Հայաստանը և մեծ տերությունները 1917-1923թթ., Երևան, 1999 6. Սիմոնյան Ա. Հր., Զանգեզուրի գոյամարտը, Երևան, 2000: 7. Սիմոնյան Հր.Ռ., Անդրանիկի ժամանակը, գիրք 1-2, Երևան, 1996: 8. Վրացյան Ս., Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 1993:

Լրացուցիչ-

1. Թորոսյան Շ.Թ., Կիլիկիայի հայերի ազգային-ազատագրական շարժումները, 1919–1920թթ., Երևան, 1987:
2. Պարսամյան Վ., Հարությունյան Շ., Հայ ժողովրդի պատմություն (1801-1978), Երևան, 1979:
3. Դանիելյան Է., Մելքոնյան Ա., Հայոց պատմություն (հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը), Երևան, 2008
4. Հայոց պատմության հիմնահարցեր, Երևան, 2000
5. Նասիբյան Ա., Բրիտանիան և Հայկական հարցը 1915–1923թթ., Բեյրութ, 1994:
6. Սասունի Կ., Մայիսյան խռովությունները և թաթարական ապստամբ շրջանները, Բեյրութ, 1968:
7. Սասունի Կ., Փետրվարյան ապստամբությունը, Բեյրութ, 1970:
8. Ուլուբաբյան Բ.Ա., Արցախի պատմությունը (սկզբից մինչև մեր օրերը), Երևան, 1995:
9. Փիրումյան Ռ., Հայաստանը ՀՀԴ - Բոլշևիկ հարաբերությունների ոլորտում (1917-1921), Երևան, 1997:
10. Հարությունյան Հ.Մ., Լեռնային Ղարաբաղը 1918–1921թթ., Երևան, 1990:
11. Զոհրաբյան Է.Ա., Ազգամիջյան կռիվները Երևանի նահանգում 1919թ., Երևան, 2000:
12. Զոհրաբյան Է.Ա., Նախիջևանյան հիմնահարցը և Հայաստանի «դաշնակիցները» (1918թ. դեկտեմբեր – 1920թ. ապրիլ), Երևան, 2002: